

БЕЛАРУСКАЯ МОЛАДЬ

Выдае: Згуртаваньне Беларускае Моладзі ў Амэрыцы

11

BYELORUSSIAN YOUTH

Published by Byelorussian Youth Association of America

1961

ЗЬМЕСТ

	бал.
Дзесяты зьезд ЗБМА	1
Нашая моладзь у Монтрэалі	4
<i>Ličvin: Byelorussia between Two World Wars</i>	5
<i>A. C.: На Лысай Гары</i>	7
ЗБМА ў энцыклапедый	9
Хроніка	11
Беларусы ў спорце	12
Зымітрок Бядуля	13
Гадавыя зьезды ЗБМА	15
Корпус Mipy	16
Лісты да рэдакцыі	17

НАШЫЯ ПРАДСТАУНІЦТВЫ**ЗША**

Miss L. Michalecyk, 1211 Starkweather Ave., Cleveland, Ohio
 Miss G. Kabuska, 10 Washington St., Highland Park, N. J.
Mr. M. Kuczura, 1217 N. Wolcott Ave., Chicago 22, Illinois
 Miss S. Pleskacz, 17574 Brush Ave, Detroit 3, Mich.
 Mr. M. Sienka, 24 Herman St., South River, N. J.

Канада

Mr. U. Baranovich, 111 Lindsey Ave., Toronto, Ontario
 Mr. J. Babrouski, 1008 Dovercourt Rd, Toronto, Ontario, Canada.
 Miss M. Ignatau, 7808 Birnam St., Montreal, Quebec.
 Mr. K. Karanieuski, 285 Cedar St., Sudbury, Ontario, Canada.

Ангельшчына

Mr. A. Laszuk, 97 Moore Park Road, London S. W. 6

Бэльгія

Mr. M. Streczyn, Place Hoover 19, Louvain

Зах. Нямеччына

Miss R. Stankievic, (13b) Muenchen 13, Ainmillerstr. 33/4

Аўстралія

Mr. W. Akavyt, 80 Tapleys Hill Rd., Royal Park, S. A.

Mr. M. Nikan, 14 Steel St., Spotswood, Victoria

Mr. A. Vasilenia, 39 Edwin St., Croydon, New South Wales.

Адрис рэдакцыі: „Беларуская Моладзь”, 401 Atlantic Ave., Brooklyn 17, N. Y.

Гадавая падпіска у ЗША й Канадзе — \$2. Грошовыя пераказы выстаўляць на:
 "BYELORUSSIAN YOUTH"

Text in English and Byelorussian. Four times a year. Supplements issued irregularly.
 Byelorussian Youth Association of America, 401 Atlantic Ave., Brooklyn 17, N. Y.

БЕЛАРУСКАЯ МОЛАДЗЬ

Квартальны часопіс беларускага маладога пакалення ў Амерыцы

Выдае: Згуртаванне Беларуское Моладзі ў Амерыцы

Рэдагуе: Калегія

Год. выд. III.

ЛІПЕНЬ—ВЕРАСЕНЬ, 1961

№ 11

ДЗЕСЯТЫ ЗЬЕЗД ЗБМА

Фота Я. Ніхайніка

10-ы зьезд ЗБМА адбыўся 2-3 верасня ў Кэтскільскіх горах на адпачынковай гаспадарцы сябры Згуртавання Анатоля Александровіча. Гэта быў адзін з найболыш удалых і людных зьездаў (каля 200 удзельнікаў) — доказ, што беларуская моладзь у Амерыцы за мінулыя дзесяць гадоў залажыла трывалыя асновы свайго арганізацыйнага жыцця. Удзельнікі — малодшыя і старэйшыя — зъехаліся адусюль: з Кліўленду, Дэтройту, Нью-Ёрку, Таронта, Монтрэалю ды іншых гарадоў ЗША й Канады, навет з далёкае Бэльгіі.

Із складаным пытаньнем раскватэрavanня добра справіліся, разам з руплівым гаспадаром, адказныя за гэтую справу сябры Вячка Станкевіч і Павал Алексы. Усе справы зьезду каардынаваў старшыня ньюёркаўска-

га аддзелу ЗБМА сябра Васіль Мельяніновіч.

Нарады зьезду пачаліся ў суботу папаўдні малітвой і прывітаннямі святароў — а. Крыта ѹ а. Чарняўскага, старшыні Галоўнай Управы БАЗА — сп. К. Мерляка, старшыні аддзелу БАЗА ў Дэтройце — сп. В. Плескача, ды старшыні Беларуска-Амерыканскага Акадэміцкага Т-ва — сп. В. Руслака. Апрача таго, ЗБМА атрымала шмат пісьмовых прывітанняў: ад Архіепіската БАПЦ Уладыкі Васіля, ад беларускіх грамадзкіх арганізацый ЗША й іншых краёў (навет з Аўстраліі).

Сябра Кастусь Калоша быў абраны за старшыню зьезду, а Юрка Станкевіч ды Васіль Мельяніновіч — за сакратароў.

Справаздача Г'алоўнага Кіраўніка У.

Дунца паказала выразна, што арганізацыя стаіць перад паважным пытаннем пабольшанья сяброў. Актыўных сяброў і сябровак ЗБМА налічваеца сяняня 89. Бальшыня зь іх жыве ў беларускіх асяродках Нью-Ёрку, Кліўленду, ды Нью-Брансўіку. Пры гэтых трох аддзелах гуртуеца цяпер ужо вялікая колькасць моладзі ніжэй 14 год — будучых сяброў ЗБМА, і таксама шмат пасыўных сяброў, якія бяруць удзел у жыцці моладзі, але афіцыйна да ЗБМА не належаць і ня маюць арганізацыйных абавязкаў. Думаючы пра будучыню арганізацыі, кіраўніцтва пачало весці шырэйшую працу з малодшымі — асабліва ў Кліўленьдзе. Таксама рабіліся стараныні завэрбаваць у арганізацыю новых сяброў і заснаваць новыя аддзелы — у Чыкаго, Рокфордзе, Дэтройце, Таронта й Монтрэалі. Канкрэтных вынікаў гэтае апошніе акцыі яшчэ няма, але ў пералічаных мясцовасцях ёсьць ужо добрыя контакты й прадстаўніцтвы.

За справаўдачны гадавы пэрыяд кіраўніцтва й сябры ЗБМА зрабілі шмат у галіне інфармацыі амэрыканскага грамадзтва аб Беларусі. Ліст сябры Дунца ў справе стварэння кангрэсавай камісіі для паняволеных народаў быў зъмешчаны ў запісах першага сесіі 87 Кангрэсу ЗША. Друкарня ЗБМА ў Кліўлендзе выпусліла 4-хбалонкавую лістоўку аб Беларусі ў ангельскай мове.

Далей былі выслушаныя справаўдачы аддзелаў.

Варта адцеміць, што паасобныя аддзелы ЗБМА выказали летась шмат здаровае ініцыятывы й маюць чым пахваліцца. Вось прыклады:

— Заснаванье кніжнага кіёску ў Нью-Ёрку.

— Заснаванье бібліятэкі для беларускае калёніі ў Кліўленьдзе.

— Праца кліўлендзкага аддзелу з падрастаючай моладзяй — будучымі сябрамі ЗБМА.

Былі наладжаныя 2 экспурсіі й 5 пікнікаў над возерам.

— Перадвыбарны інфармацыйны вечар у Нью-Ёрку, 15 кастрычніка 1960 г.

— Акадэмія „У дзень Маткі”, якая адбылася 14 траўня 1961 г. у Нью-Ёрку.

— Выступ танцевальнага гуртка з Нью-Ёрку на 25-тым Фэстывалі Народнага Маства ў Вашынгтоне.

У справаўдачы рэдкалегіі „БМ”, сябра Юрка Станкевіч зъвярнуў найперш увагу дэлегатаў на матар'ял зь гісторыі, геаграфіі й эканомікі Беларусі ў ангельскай мове, які цяпер сыстэматычна зъмяшчаецца ў часапісе. Гэтыя артыкулы, а таксама цыкл „Старэйшыя Малодшым”, будуть пасылявыданыя асобнымі зборнікамі.

З фінансавае справаўдачы выдаўцтва „БМ” можна было даведацца, што ў сярэднім адзін нумар часапісу каштует 205 дал. У гэту суму ўваходзіць кошт друку, ілюстрацыяў і перасыланьня. Гэтыя кошты пакрываюцца з наступных крыніцаў:

1. падпіска й продаж часапісу прадстаўнікамі — 66%.

2. ахвяры — 16%.

3. падтрыманье ад Гал. Кіраўніцтва й аддзелаў ЗБМА (за 1961 год) — 16%.

4. рэкляма — 2%.

Нажаль, гэтыя прыбылкі даходзяць да выдаўцтва вельмі нерэгулярна — на працягу цэлага году. Тымчасам часапіс павінен выходзіць што з месяцы, а пажадана, каб часцей. Каб утрыманца регулярнае выда-

ванье, сябры рэдкалегіі часта мусіць пакрываць нястачу собскімі грошымі. Атрыманыя пасылья прыбылкі даюць магчымасць зъвярнуць гэтыя пазыкі.

Сябра Станкевіч падчыркнуў, што ад пачатку ўсіх заснаваньня часапісу ЗБМА памагло пакрыць ня цэлых 10% выдаўцтвікоў коштаў, хаця яшчэ на 8-ым Гадавым Зыезьдзе было пастаноўлена, што арганізацыя будзе даваць выдаўцтву регулярнае фінансавае падтрыманье. Вярчы на ўвагу факт, што выдаваныя часапісу — сяняня фінансава найпаважнейшае прадпрыёмства ЗБМА (зварот за апошнія 9 месяцаў — 1252 дал.), то гэтае падтрыманье павінна быць куды больше. Падтрыманье ад ЗБМА павінна забясьпечыць пэўны запас грошей у касе выдаўцтва „БМ”.

У выніку дыскусіі зъезд прыняў пропанову А. Несцяровіча, паводле якой ЗБМА мае памагчы сумай 50 дал. пры выданыні кожнага нумару „БМ”. Апрача таго, арганізацыя ў выдаўцтва прыложаць усе стараныні, каб усе чытачы часапісу, а асабліва моладзь, сталіся падпішчыкамі. На сяняняшні дзень маем 133 падпішчыкаў.

Наладзіўшы справы выдаўцтвію, зъезд узяўся за перавыбары Галоўнага Кіраўніцтва, якое мае працаўца да 1963 г. Новае кіраўніцтва было абранае ў наступным складзе: **Вячаслав Станкевіч** — кіраўнік, **Паўла Алексы** — заступнік кіраўніка, **Юры Станкевіч** — сакратар, **Аркадзь Каваль** — скарбнік, **Аліна Лосік** — сябра .У рэвізійную камісію ўвайшлі: **Аўген Несцяровіч**, **Кастусь Верабей** і **Ніна Каваль**, а ў сябровскі суд — **Кастусь Калоша**, **Уладзімер Дунец** і **Іра Каляда**.

На пропанову сябры У. Дунца зъезд

Святлана Пляскач,
князёўна зъезду

надаў ганаровае сябровства ЗБМА сп. К. Кісламу, сп. Н. Арсеньевай і сп. М. Куліковічу.

Адсвяжыўшыся ў недалёкім вочеры й павячэраўшы, дэлегаты й госьцы правялі сыботны вечар (а некаторыя й усю ноч) пры танцах, съпевах, ды проста гутарцы.

Вечарына, якую кіравалі сябры Аўген Лысюк і Уладзік Тарашкевіч, была вясёлая й жывая. Шмат прыемнага ажыўлення выклікалі салёвия песьні Іры Каляды ды Mixasія Странчаня пад піяніна й гітару. Захапляў усіх таксама сваёй песьній ведамы беларускі бас сп. Пётра Конюх.

Адным з галоўных мамэнтаў вечарыны былі выбары князёўны зъезду, якою стала сябровка Святлана Пляскач з Дэтройту. Яна, між іншага — прадстаўніца нашага часапісу.

(Працяг на бач. 14)

НАШАЯ МОЛАДЗЬ У МОНТРЭАЛІ

(Рэпартаж сябры рэдкалагіі „БМ”)

У часе сёлетніх летніх вакацыяў я, між іншага, зрабіў кароткае (у значаныні дзён, а ня міляў!) падарожжа на ўсходній Канадзе — правінцыях Антарыё і Квэбэк. Гэта дало мне нагоду ўцячы ад съпёкі й ду хоты Нью-Ёрку, здаволіць свой падарожніцкі ѹадкрыўальніцкі інстынкт, ды таксама асабіста пазнаёміцца з канадзкімі Беларусамі — асабліва з актыўнай моладзяй — і даведацца больш аб іхным жыцьці й дзейнасці. Дзеля нястачы часу мне ўдалося затрымацца даўжэй толькі ў беларускіх асяродках Монтрэалю й Таронта.

Монтрэаль — гэта найбольшы вялічынёю горад Канады (каля 2 міл. жыхароў). Гэта таксама сталіца францускае часткі Канады — правінцыі Квэбэк. Трэба ведаць, што Французы былі адны зь першых эўрапейцаў, якія запраўды асяліліся ў Паўночнай Амерыцы — найбольш ў раёне Вялікіх Вазёраў. Пра іхнюю калянізацыйную дзейнасць съветчаць шмат якія назовы мясцовасцяў у амэрыканскіх штатах гэтага раёну, як Дэтройт, Монпелье (Вэрмонт), О-Клер (Вісконсін), Тэр-От (Індыяна) і г. д.

Побач з Французамі й англамоўнымі Канадцамі ў Монтрэалі жыве ладна новых імігрантаў з Усходняе й Сярэднае Эўропы — блізу 10% жыхарства гораду.

Яшчэ пару год таму тут існавала моцная беларуская арганізацыя — З.Б.М. (Згуртаваныне Беларусаў у Монтрэалі), якая праяўляла асабліва жывую дзейнасць у галіне пашыраныя беларускае народнае культуры праз мастацкую самадзейнасць. Мясцовы хор „Жалейка” выступаў ці раз у беларускіх асяродках Амерыкі

й усюды цешыўся вялікай папулярнасцяй. Некаторыя песні ў выкананыні гэтага хору, як прыкл. „Партызанскі Марш”, былі награныя на кружэлкі. Нажаль, выбыцьцё больш актыўных сяброў і, магчыма, некаторыя нутраныя непараразуменія паслабілі ѹрэшце блізу спынілі грамадzkую працу.

Апошнім часам усё-ж мясцовыя Беларусы пачалі ўзноў арганізацца. Нядайна заснаваны аддзел Згуртаваныя Беларусаў у Канадзе (ЗБК) імкнецца праводзіць канкрэтную беларускую грамадzkую працу ў Монтрэалі й спадзяеца, што паставіць яе на належны ўзровень у супраць з усім ідэйнымі Беларусамі, незалежна ад іхніх палітычных перакананняў.

Сакратар аддзелу ЗБК, сябра Анатоль Хрэноўскі, асабліва зацікаўлены арганізацыйнем беларускае моладзі. Некаторыя хлапцы й дзяўчатаў ўжо бяруць актыўны ўдзел у розных грамадzkіх імпрэзах, як прыкладам на сёлетнім сьвяткаванні 25-га Сакавіка. Акадэмія складалася зь цікавага й зымястоўнага рэфэрату Др. М. Шчорса й з мастацкае часткі, якую бадай усю выканала моладзь: Дзеці выступілі з народным танцам „Бульба”, маладая съпявачка

Маня Ігнатава выканала песню „О Беларусь, мая шыпшина”, а таленавіты 10-гадовы мастак, Валодзя Анон, захапіў усіх сваім граньнем на акардыёне. Таксама вельмі ўдала прыйшла калядная ялінка 1960 г., на якой было больш за 150 асобаў — пераважна дзяцей і моладзі.

Старэйшая моладзь, якая наведвае або й закончыла сярэднюю школу,

(Працяг на бач. 9)

BYELORUSSIA BETWEEN TWO WORLD WARS

The treaty of Riga, signed in 1921, divided Byelorussia between Poland and the Soviet Union. Western Byelorussia with about 4 million people became a part of Poland. The Soviet Byelorussian Republic (BSSR) was established in the central part of the country with the capital in Minsk. More than half of the ethnic Byelorussian territory — the East and the North, became part of the Russian Soviet Republic.

The Communist regime in the BSSR

supported a limited national and cultural autonomy, hoping that this policy will eventually win Byelorussian farmers and workers for Communism and for the Soviet state. Many Byelorussian leaders returned to the BSSR from exile, determined to use the new opportunity to develop and strengthen Byelorussian culture and economy and thus to make their country ready for eventual freedom and independence. Among them were these veterans of the Byelorussian national movement: the geographer A. Smolič, Maksim Harecki — a writer and literary historian, and later also professors Epimach - Šypila, Dañar - Zapolski and others from the universities of Russia and Ukraine.

Byelorussian became one of the official languages of the republic, and the campaign to “Byelorussify” public institutions began. This was welcomed by all patriots, who were determined to fight for the preservation of the Byelorussian character of the country. Jazep Losik, a philologist and the spiritual leader of the Byelorussian “National Democrats” (as they were later called by the Communists) wrote at that time: “For us the language means everything: our politics, our whole way of life... It is the only treasure our people have saved from the past...”

The efforts of the Byelorussian patriots soon brought results. Already in 1926 the BSSR had many institutions of higher learning, which included a university, institutes and specialized schools. Throughout the country an extensive net of student circles was organized; they systematically collected data about the national culture and economy. Detailed studies of Byelorussian language, literature, ethnography, history, economy and geography were launched. Much of the collected material was published in the widely distributed magazine “Naš Kraj” (Our Country). All published works pointed to the great talent of the awakening Byelorussian people.

Jazep Losik

Despite considerable political and ideological limitations Byelorussian art, music, theater and literature also flourished, constantly reinforced by a stream of newcomers — young people thirsty for opportunity to express their feelings and abilities in their native speech, within their native culture. Playwright E. Mirovič and others created a new and varied theatrical repertoire. The members of the literary societies "Maładniak" (Saplings) and later "Uzvyšša" (Excelsior) lifted the quality of the Byelorussian literature to the Western European level. The poets and writers of "Uzvyšša", — Žmitrok Biadula, Uładzimir Duboŭka, Jazep Pušča, Kandrat Kra-piva, made it their goal to make Byelorussian literature a part of world culture, to create a Byelorussian literature as "excelsior that will be seen by centuries and nations". They were very concerned about the development of the Byelorussian language, as well as about a close contact with cultural life in other countries. Besides, the literary and political journal "Połymia" (Flame) discussed various problems, not only of Byelorussian, but of world significance. The scientific and literary conferences, held in Miensk, were visited by many European experts, who were impressed by the vitality of the Byelorussian cultural life.

Byelorussian economists and scientists also devoted much effort to study and development of the national resources of the country. Rich deposits of phosphorites, mineral dyes and peat were discovered. Geomagnetic surveys proved the possibility of discovering iron ore and salt deposits, as well as petroleum. In developing new industries emphasis was put on local resources: wood, flax, hemp, and other agricultural raw materials. Byelorussian economists and geographers H. Harecki, A. Smolič, M. Azbukin studied the history of Byelorussian economy and determined the direction of its development in the future. In his outstanding work *National Income of Byelorussia* H. Harecki showed the colonial policy of Russia toward our country and pointed out all the advantages, gained by Russia as a result of this policy. The economic problems of Byelorussia were discussed intensively on pages of the periodical "Sacyjalistyčnaje Budaňictva" (Socialist Planning).

The agricultural experts of the BSSR made trips to Western Europe, — to study farming methods of Holland and Denmark, countries with climatic and soil conditions, similar to Byelorussia's. On basis of this experience and study of local farming and its needs a land reform was initiated, which stressed breaking up of villages into farms and small settlements. This reform, advocated and pushed

Continued on p. 10.

Старэйшыя малодшым

НА ЛЫСАЙ ГАРЫ

Улетку 192.. году мы наведалі дом Ядзьвігіна Ш. у Карпілаўцы.

Паблізу ў Акопах гасціяваў у сваіх родзічаў Янка Купала з жонкаю. Мы часта бывалі адны ў вадных, разам хадзілі па квяцістых лугох, узьмежкаках, палявых дарожках. Купала вельмі любіў такія паходы й ведаў цудоўныя маляўнічыя мясьцінкі. Аднаго разу Купала папыталаўся, хто вытрывалы, падтрымае таварыства на далёкую экспкурсію. Выйсьці треба рана з расой. Пэўна-ж, я адазвалася.

Назаўтра раніцой — была гэта нядзеля — мы выправіліся. Ішлі мы па дарогах і межах, праз росныя лугі. Рачулкі й раўчукі праходзілі па дрыготкіх масткох і зыбкіх кладках, або сылізкіх круглых бярвеннях, перакінутых праз канавы. Купала ўшоў моўчкі паперадзе, апіраючыся на сваю неадлучную ляску. Ішоў упэўнена, відаць, што ці раз хадзіў і добра ведаў дарогу нацянькі. Мы зь Цёцяй Уладзяй (гэтае усе звалі Купаліху) ледзь надужвалі за ім, перакідаючыся нязначнымі слоўкамі.

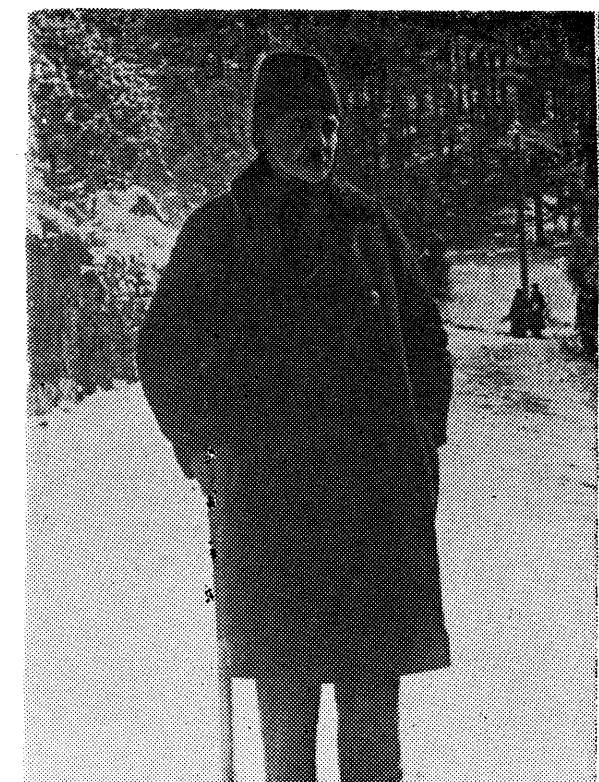
Сонца ўзынялося й пачало прыемна аграваць прамочаныя расой ногі, калі мы падыйшлі да падножжа стромкага ўздыму.

— Ну, вось вам і Лысая Гара! — сказаў Купала.

— Лысая Гара!? — зьдзіўленай-пытальна глянула я на Купаліху.

— Але-ж, — адказала яна кіўком галавы.

— Што-ж вы раней не сказаі, куды йдзём. Я-б пільней прыглядалася дарогі, ато думала, што йдзём бара-вікі браць.

Я. Купала на адпачынку

— Ну во, баравікі! У чырвенні баравікі! (А трэба сказаць, што Купала вельмі любіў зьбіраць грыбы й надзвычайна вычуваў баравіковыя мясьціні ды нас вучыў гэтай штуцы, калі даводзілася быць разам увесені).

Мы пачалі ўзбірацца на гару. Спачатку праста й лёгка йшлося паміж нізкіх сасонак, але пасьля часінаў 10-12, уздым стаўся больш стромкі, сасонкі радзейшыя, месца больш адкрытае. Сонца, што ўнізе пачало ўжо добра прыграваць, тут здавалася халаднейшым, бо вецер, якога зусім не адчувалася ў даліне, веяў тут бесперашкодна. Камяні, што ніжэй на склоне ледзь тырчэлі з ґрунту, прыкрытыя расыцінамі, тут пачалі выступаць вялікімі валунамі, абшліфаваныя ветрам, або парослыя сухімі мохам з паўночнага боку.

На адным з таких валуноў Купала сеў, выразна змораны, і ўсыпёрся ба-

радой на зложаныя на кійку руکі, угляджаючыся ў далъ. Я хацела спыніцца тут-ж, але Купаліха дала зразумець, што трэба пакінуць Купалу аднаго.

— Няхай, няхай, — толькі сказала яна й пайшла вышэй.

З кожным крокам уздыму мы знаходзілі бяднейшую ресціннасьць, якой цяжка было ўмацавацца на адкрытым ветру камяністым схоне: рэдкія карлаватыя сасонкі, сухі мох, мізэрная корсткая трава. Запраўды лысая гара. Скора мы вярнуліся да Купалы й прымясяціліся побач на сухой траве. Цікава глядзець з гары ўдалъ на нізіну. Перад вачыма квітнеюць лугі абапал маленкіх рагучак і раўчукой ды чатырохкунікі розных формаў, вялічыні й ахварбаваныя: вялікія прасторы хвалявіднага сівога жыту; зялённыя чатырохкунікі ярыны; меншыя, бы абрусы, квітнеючай гречкі; палоскі, бы йстужкі, далікатна- зялёнага, кволага лёну. Дзе-ня-дзе, на папары пастушок пілнаваў мізэрны статак. Была нядзеля, і на полі нікто не працаваў.

Было зусім ціха, навет птушак нячуваць было. Месца, дзе сей Купала, відаць, было яго заўсёдным месцам, бо навет ад ветру яно было зацішное.

— Ну, вось мы на самым высокім пункце нашай Бацькаўшчыны, — задумліва працягнуў Купала, угледжаны ўдалъ.

Мне прыгадаліся слова Купалавага твору, і я ціха пачала:

,На высокай гарэ,

Дзе нікто не аре,

Сокал-птушка дзе толькі садзіцца,

Там збудую — ўзьвяду

Нізі ўсёй навіду

Мураваную вежу — званіцу».

Паўза. Купала, не зъмяняючы паставы:

— ... Ня ведама, ці будзе калі збудавана...

— Ну, Вы ўжо збудавалі, напісаўшы гэты твор.

Купала ўсьміхнуўся. Купалаву ўсьмешку не злавіла ані адно фота. Ёсьць шмат Купалавых здымкаў. Найлепшыя з іх: Купала задумлівы, зрокам углыбіўшыся ўнутро сябе; добрае фота — Купала задумлівы, угледжаны ўдалъ; добра схоплена — Купала суворы, пахмурны; Купала пагодны; навет ветліва-афіцыйная ўсьмешка ёсьць, але гэта ня Купалаўская ўсьмешка. Купала ўсьміхаўся падзіцячаму шырокай, адкрытай усьмешкай, пры гэтым ня толькі вуснамі, а галоўна яснымі блакітнымі вачыма й ямінкамі на барадзе.

Падбадзёраная Купалаўская усьмешкай, я вяла далей:

— Цяпер толькі трэба добра га інжынера - архітэктара, каб выкананы ідэю.

— Інжынера!? Архітэктара!? — раптам зъмяніўся Купала. — Сотні інжынераў, сотні архітэктараў, увесь народ, міліёны. — Купала ўстаў усхваляваны. — Незалежнасьць, свая дзяржава. „З усіх чутны старон”, разумееце: радыё-вежа, абсэрваторыя, Акадэмія, архіў, кансерваторыя... „З усіх чутны старон”. „Голос роўны віхуры й грому”... „На той звон вечавы”, разумееце, вечавы — съпаў Купала.

Мне цяжка перадаць. Мы былі зъянтэжаныя. Купала заўсёды гаварыў так мала, быў заўсёды такі філязофска-спакойны, такі сціплы, а тут ён съпаў сваім асаблівым "р", непараўнальным Купалаўскім "р", як гарохам па таку. Раптам змоўк і пачаў бакавінкай спушчацца з гары. Купаліха мяне прытрымала, калі я памкнулася ѹсьці назіркам.

— Няхай, няхай...

Як яна яго ведала! Як aberagala ягоныя мамэнты творчасці, ўздыму, задумы. Мы пайшли колькі кроکаў адзаду. Пасля блізу поўгадзіны хады Купала пачакаў на нас, і зусім спакойным, сваім звычайнім тонам кажа:

— Бачыце, як пустыя дарогі й съцежкі. Ні чалавека нідзе.

— А раней, бывала, хто пехатой, хто яздой, з маленьких дарожак на большую съпяшаліся хто ў царкву, хто ў касьцёл... — падхапіла Купаліха.

Купала ўзноў пайшоў наперад. Ён быў выразна нездаволены сваім падарожкам на Лысую Гару. А відаць

хадзіў на яе часта, і думаў там вялікія свае думы. І выліліся гэтыя вялікія думы - мроі ў сымбалічны твор „Песьня званара”. І шмат хто не зразумеў ягоных мрояў і лятуценняў. Дык што-ж меў перажыць гэты волат духу, калі пісаў свае: „Прарок”, „Перад будучынія”, „На Куцьцю”, „Паўстань”, „Над Нёманам”? Які пратэст мусіў клякатаць у ягонай душы, што выліўся ў зварот к „Цару Неба й Зямлі”! І выпадкам крыху прыўзняў ён заслону зъместам аднаго твору, адкрыў кусочек душы, вялікай, паланеючай, якой ия зъмерыць нашымі трохмернымі разуменнямі.

A. C.

ЗБМА ў ЭНЦЫКЛЯПЭДЫІ

З прыемнасцяй даведваемся, што ў трэцім выданыні

Encyclopedia of Associations,
Gale Research Company. Book Tower.
Detroit 26, Michigan, 1961.

улучаныя інфармацыі аб ЗБМА й іншых беларускіх арганізацыях у ЗША:
БАЗА, Беларуска-Амэрыканскай Да-
памозе, Беларускім Інстытуце Навукі
й Мастацтва ды іншых. Інфармацыя
падае год заснаваныя арганізацыі,
яе мэты, колькасць сяброў і г. д. Гэ-
так аб ЗБМА згаданая энцыклапэдыя
падае:

“Byelorussian Youth Association of America (BYAA), 401 Atlantic Ave., Brooklyn 17, N. Y.

W. Stankiewich, Secretary.

Founded 1951. Members 200. State groups 4. Young people, 15-35 years of age, of Byelorussian descent. Promotes better American citizenship, knowledge of national heritage, information on Byelorussian nation's desire for freedom and independence. Also known as: Zhur-

tavannie Bielaruskaie Moladzi u Ameriques (ZBMA). Publication: *Byelorussian Youth* (Bielaruskaia Moladz), quarterly”.

Гэтта хочам звярнуць увагу ўсіх беларускіх арганізацыяў, каб парупіліся падаць аб сабе весткі да наступнага выданыні энцыклапэдыі.

МОНТРЭАЛЬ...

адчувае нястачу беларускага нацыянальнага ўсьведамленыня й узгадаваныя, абы якім павінна парупіцца мясцовая арганізацыя, а першым чынам бацькі. Артыкулы аб гісторыі й геаграфії Беларусі, якія зъмяшчаюцца ў ангельскай мове ў „БМ”, могуць шмат зрабіць у гэтым кірунку. Таму нашыя суродзічы ў Монтрэалі вельмі прыхильна сустрэлі наш часапіс і цэнтры працу нашага выдавецтва. Адзін з мясцовых хлапцоў, Сыцяпан Краўчук, які служыць у канадзкай арміі, яны толькі сам паглыбляе сваю веду аб Беларусі, але і знаёміць сваіх сяброў — канадзкіх жаўнеруў зь беларускім вызвольным рухам.

BYELORUSSIA BETWEEN TWO WARS

by the BSSR Commissar of agriculture, Zmitro Pryščerai, was poles apart from the later Soviet collective farm policy.

At the same time political gains of the Byelorussian people under the Soviets did not keep pace with cultural and economic achievements. Anti-Soviet political activities and parties, freedom of expression and association were unthinkable. The best one could hope for was an opportunity to develop a native Byelorussian culture — Soviet in form, but national in substance. Events of later years crushed even this limited freedom.

Nevertheless, under the pressure of the Byelorussian population, the Soviets were forced to increase the territory of the BSSR in the East, — by adding in 1924 the Mahileŭ, Viciebsk, and part of Smalensk regions, and in 1926 the districts of Homiel and Rečyca.

Western Byelorussia

with its 4 million people became in 1921 a part of Poland. As a national minority within the Polish state, the Byelorussians were guaranteed by the Versailles peace treaty (which granted independence to Poland) the freedom of worship and the rights to use the Byelorussian language in public life and courts, to educate their children in this language and to organize their own civic and cultural institutions. The preservation of these rights was to be enforced by the League of Nations. They were also included in the new Polish constitution.

In practice, this is where these rights also remained — on paper. In practice, the Polish state has decided that the Byelorussian group national within its borders should be destroyed as such. It was to be completely polonized.

No means were spared to realize this aim:

— All Byelorussian - language schools and teachers' colleges were gradually closed and replaced first by bi-lingual schools and then by Polish schools. In 1920 there were more than 500 Byelorussian public schools in this territory; already in 1925 there was not one left. Parents who signed petitions requesting Byelorussian - language instruction for their children, were intimidated, harrassed and often beaten by the Polish police.

— Polish farmers (usually veterans of the Polish army) were given land and encouraged to settle in Western Byelorussia.

— The use of Byelorussian language was prohibited in Roman Catholic churches and the Byelorussian priests were deported, often beyond the boundaries of the Polish state. The parishioners were

ХРОНІКА

Нью-Ёрк. 29 верасьня пачаўся сэзон тыднёвых зборак аддзелу. Зборкі адбываюцца, як і папярэднімі гадамі, у памешканыні ГУКА ў Брукліне.

Летнімі месяцамі праца вялася паза Нью-Ёркам, галоўна ў сувязі з рыхтаваннем 10-га зъезду. Сябры аддзелу таксама браў і бяруць актыўны ўдзел у шуканыні адпаведнага аб'екту (фармы) для арганізацыі там беларускага грамадзка-культурнага цэнтра.

Новыя студэнты. Увесені 1961 г. пачалі навуку ў гарадзкім універсітэце Нью-Ёрку сяброўка Ганна Зыбайла ў сябра Аўгуст Дубовік. Раія Станкевіч, якая нядаўна вярнулася зь Нямеччыны, пачала студыі на ўніверсітэце ў

Вінона (Мінэсата). Усім ім зычым шмат посьпехаў у навуцы!

Вітаем з заканчэннем сярэдняе школы **Рагнеду Ханяўку** з Саут Рыверу й **Маню Ігнатаву** з Монтрэалю. Жадаем нашым сяброўкам шмат посьпеху й вытрываласьці пры навуцы на ўніверсітэце!

Вітаем Людмілу Войтэнка й Уладзімера Бакуновіча з нагоды шлюбу, які адбыўся 10-га верасьня ў Нью-Ёрку. Жадаем маладым шмат шчасця й посьпехаў як на сямейнай, так і на грамадзкай ніве!

Вітаем Кастуся Мірановіча й Полью Груцько з нагоды шлюбу, які адбудзеца 14-га кастрычніка ў Нью-Ёрку. Жадаем маладой пары шмат шчасця ў будучыні!

persecuted for belonging to Byelorussian organizations and even for reading Byelorussian books and newspapers.

— From the economic point of view, Western Byelorussia became a source of raw materials for the Polish industry. Very little attention, if any, was paid by Poland to building of local industries in the "Eastern Borderlands", as Western Byelorussia was now officially called. The young Byelorussian farmers were confronted with the choice of either staying at home and contributing to the overpopulation of the farm areas, or emigrating to the Polish industrial provinces or even abroad. This last solution, of course, further weakened the Byelorussian national group — and aided the Poles in their campaign of polonization.

The situation became even worse in 1926, when Marshal Pilsudski took over power in Poland and established a dictatorship. The colonization of Byelorussian lands by Poles was stepped up; at the same time Byelorussians were excluded from bestowal of landed property and denied the right to be elected to positions in local government. Byelorussian school teachers were prohibited to teach not only in their districts, but throughout the entire Byelorussian territory. The successful and growing movement of Byelorussian farmers' marketing cooperatives was destroyed.

(To be continued in the next issue of "BM")

Ličvin.

БЕЛАРУСЫ У СПОРЦЕ

Васіль Рудзянкоў, алімпійскі чэмпіён у кіданыні молатам, перамог у міжнароднай лёгкаатлетычнай сустэречы ў Маскве з вынікам 68.92 м., — 1.18 м. ніжэй сусветнага рэкорду.

У вадзяным полё каманда Менску перамагла чэмпіёна Польшчы „Легію Варшава” з вынікам 4 : 3.

На пяршынстве съвету ў фехтаваныні, якое адбылося ў Італіі, здабылі залатыя мэдалі Беларусы **Віктар Ждановіч** (алімпійскі чэмпіён у змаганыні рапірай) і студэнтка **Дыяна Ясюковіч** зь Менску, якая ўпяршыню выступала на міжнародных спаборніцтвах.

Некаторыя вынікі з рэспубліканскіх спаборніцтваў БССР:

Скок у далячынню (мужчыны) — **Анатоль Зірко**, 7.52 м.

Скок у далячынню (жанчыны) — **Я. Гурвіч**, 5.55 м.

Бег на 100 м. (мужчыны) — **Л. Шастак**, 10.8 сэк.

Бег на 100 м. (жанчыны) — **Надзя Страх**, 12.5 сэк.

Фінал футбольнага турніру: Віцебск—Магілёў — 3:0.

ХРОНІКА

Пасыль цяжкой хваробы памерла сёлета сп-чна **Дороты Мор**, працаўніца ў амэрыканскім дзяячым скаутынгу, апякунка беларускіх скаўтак ды шчырая прыяцелька беларускага народу. Успамін сяброўкі Ане Стома хіба найлепши выкажа, якая гэта для нас балючая страта:

When I last saw Miss Dorothy Moore, she was an extremely happy person, who was so full of life and energy, that it seemed to radiate from her, making all those around her feel happy just to be alive. At this time it never occurred

to me that I was seeing her for the last time.

I first met “Chip”, as she liked to be called, about five or six years ago at a Girl Scout camp for Byelorussian girls near Bound Brook, New Jersey.

Chip was a wonderful person who you couldn't help but like as soon as you met her. To the girls in camp, she was really great, but one of the things that impressed me most was the way she tried to help us learn our national folk songs and dances without even knowing our language herself.

After camp, Chip and I began to correspond regularly. Just as in person, her letters also expressed her wonderful personality and enthusiasm for life.

Her death came as a great shock to me. I was told she died bravely, singing Girl Scout songs. How very much like Chip!

I'll always cherish my memories of Chip, for one meets a person like her only once in a lifetime.

A. Stoma.

ЗЬМИТРОК БЯДУЛЯ

23. IV. 1886 — 3. XI. 1941

ŽMITROK BIADULA was a well-known Byelorussian writer who, along with Janka Kupała, Jakub Kołas, Maksim Bahdanovič and Aleś Harun, helped to build the foundations of modern Byelorussian literature. He was born in the town of Pasadziec (Vilnia region), in a Jewish family. His real name was Samuel Płański. Growing up among the Byelorussian people, Zmitrok Biadula became interested in their life and aspirations and eventually devoted his whole creative life to his homeland — Byelorussia. Biadula's first writings appeared in the newspaper “Naša Niva” in 1910. A considerable portion of his literary work is devoted to youth — stories and novels, based on Byelorussian folklore, legends and fairy tales.. He also edited the periodical “Naš Kraj” (Our Country) and the youth magazine “Zorki” (Starlets) in Miensk.

Twenty years since his death, this year we commemorate the 75th anniversary of his birth and

we note that Zmitrok Biadula was a representative of Byelorussia's large Jewish population, who through his work for the Byelorussian people showed his gratitude for the refuge and hospitality which the Jewish community traditionally enjoyed in Byelorussia. This is in contrast with many other Jews of Byelorussian birth, who are so busy glorifying and whitewashing the Russian colonialism, oppressing both Byelorussians and Jews today.

**ПРАЕКТ
„МОУНЫЯ РЭСУРСЫ АМЭРЫКІ”**
(дасьледванье праблемы захаванья
мовы й культуры этнічных груп
Амерыкі)

Кіраўніцтва праекту выпусціла чарговы інфармацыйны абежнік аб праробленай дасюль працы ў выніках. Дасюль было разаслана зацікаўленым асобам і арганізацыям некалькі тысячай аптыальнікаў. Кіраўніцтва

праекту просіць выпаўняць аптыальнікі поўнасцю й не адвалакаць з адказам.

“Беларуская Моладзь” яшчэ раз заклікае беларускае грамадзтва ў ЗША прыняць удзел у працы праекту. Усе заўагі й пытаныні пасылайце на адрыс:

Language Resources Project
111 West 57 Street
New York 19, N. Y.

Успомніўшы ўжо пяяньне ды музыку, трэба яшчэ адцеміць, што адсыботы да панядзелка на гаспадарцы Александровічаў разълягаліся беларускія песні й дэкламацыі, якія тут стварылі запраўды беларускую атмасфэру. Падзяка за гэта належыцца сябром У. Тарашкевічу й М. Скіндэру, якія абслугоўвалі гукавую апаратуру, ды М. Казылякоўскуму за пазычаныя йстужкі й кружэлкі.

У нядзелю нараніцы а. Крыт з Кліўленду адслужыў палёвую Службу Божую для праваслаўных, у часе якіх прыгожа пяяў хор пад кіраўствам сп. К. Кілага. Яшчэ перад гэтым, а гадз. 8-ай, а. Ф. Чарняўскі адслужыў імшу для дэлегатаў і гасцей каталикой.

Пасля абеду ўсю ўвагу заняў спорт, з адказнасцю за правядзенне якога добра справіўся сябрана Аркадзь Каваль. Дарма, што была вялікая сьпёка, кожны паспрабаваў свае сілы на валейбольнай плошчы. Гулялі малодшыя, старэйшыя, сярэднія, дзяўчата, хлапцы . . .

Галоўным пунктам спартовае праграмы была сустрака Нью-Ёрк — Нью-Джэрзы супраць Кліўленду. Перамог Кліўленд 15 : 10, 15 : 11. Судзьдзяваў сп. Я. Муха, былы настаўнік беларускай гімназіі ў Міхельсдорфе (у Нямеччыне). Яшчэ цікавейшай хіба была гульня зборнае каманды „малодшыя” супраць „старэйшых”, якіх падтрымвала ўся старэйшая публіка з добра вырабленымі галасамі. Ня дзіва, што „малодшыя” перамаглі толькі з найбольшай натугай 16 : 14.

У вабеднім часе працаваў кніжны кіёск ЗБМА зь Нью-Ёрку. Удзельнікі

зъезду ѹ госьці пакуплялі шмат беларускіх кніжак і прэсы ды ўзялі з сабой толькі што выпушчаныя каталёgi. Тут-же прадаваліся сувэніры-ручкі („болпойнт”) з надпісам — Дзесяцігодзьдзе ЗБМА, 1951—1961.

У часе зъезду ньюёркаўскі аддзел, вельмі памысна, запачаткаваў сабе памяткавы альбом, у які госьці ѹ удзельнікі юбілею ўпісвалі свае ацёны выслікаў моладзі, свае пажаданыні ѹ

Фота В. Мельяновича

свае запаветы. Над запачаткаваннем гэткіх альбомаў варта было-б падумашці і іншым аддзелам.

А гадзіне 9-тай увечары запалілі вогнішча, самадзейную праграму якога ўдала кіраваў сябрана Міхась Казылякоўскі. Паліліся тоны беларускіх песніяў: народных — „Ці сьвет, ці сьвітае”, „Вечер вее”, „Ой, ты мароз”, „Васілёнкі”, жартайлівых — „Дык ня журыся, брат Ігнат”, „Баба Еўка”, „У месяцы верасьні”, і патрыятычных — „На выгнаныні”, „Марш партызанаў”, „У гушчарах” . . .

Пазней сябры зь Нью-Ёрку паказалі колькі гумарыстычных скэчаў, якім часта ўдала канкураваў „гумар

з публікі”, звычайна аўтарства сябры М. П. з Дэтройту.

Апошнім урачыстым актам 10-га зъезду ЗБМА было апушчэнне нацыянальнага сцягу, які ўздымаўся ѹ апушчаўся штораніцы ѹ штовечара пры ганаровай верце.

Зрабіўшы вялікас кола ѹ пабраўшыся за рукі, малодшыя й старэйшыя развязваліся песніяй „Ноч ідзе” ля дагараючага вогнішча. Шчырае, сяброўскае сцісненне рукі ѹ прыгожы, поўны па-чуцьця мамонт цішыні закончылі Сустрэчу Моладзі.

За два гады пабачымся ўзноў!
Рэпартэр.

ГАДАВЫЯ ЗЪЕЗДЫ ЗБМА

Першы — 1951 год — у Кліўленд, Огаё.

Выбраны Кіраўнік: Міхась Тулейка.

Другі — 1952 год — у Нью-Ёрку.

Галоўны Кіраўнік: Міхась Тулейка.

Трэйці — 1954 год — у Кліўленд, Огаё.

Галоўны Кіраўнік: Міхась Белямук.

Чацьверты — 1955 год — у Нью-Брансвік, Н. Дж.

Галоўны Кіраўнік: Юрка Станкевіч.

Пяты — 1956 год — у Нью-Ёрку.

Галоўны Кіраўнік: Юрка Станкевіч.

Шосты — 1957 год — у Кліўленд, Огаё.

Галоўны Кіраўнік: Вячаслаў Станкевіч.

Сёмы — 1958 год — у Нью-Ёрку.

Галоўны Кіраўнік: Міхась Казылякоўскі.

Восьмы — 1959 год — у Саўт Рывэр, Н. Дж.

Галоўны Кіраўнік: Вячаслаў Станкевіч.

Дзесяты — 1960 год — у Кліўленд, Огаё.

Галоўны Кіраўнік: Уладзімер Дунец.

Дзесяты — 1961 год — у Крамвіл, Нью-Ёрк.

Галоўны Кіраўнік: Вячаслаў Станкевіч.

ПАДЗЯКА

Ад імя ньюёркаўскага аддзелу, арганізатора 10-га зъезду ЗБМА, дзякую сям'і сп. А. Александровіча, сябром управы ѹ аддзелу: М. Казылякоўскуму, В. Станкевічу, П. Алексу, У. Тарашкевічу, А. Лысюку й А. Кавалю — за працу пры рыхтаванын зъезду, а таксама дзякую ўсім гасцям і ўдзельнікам зъезду за прыбыццё ѹ добрае супрацоўніцтва.

В. Мельянович, кіраўнік
аддзелу ЗБМА, Нью-Ёрк.

ЗВАРОТ

Беларуская Бацькі!

Калі ласка, пасылайце сваім дзяцям на зборкі ЗБМА і ў мясцовыя беларускія школы!

Т Р Э Б А В Е Д А Ц Ъ .

У Савецкім Саюзе ў сярод расейскае эміграцыі шмат пішацца аб пяршынсьціве расейскае навукова-творчае думкі ѹ тэхнічных вынаходніцтвах. Аднак, гэткія ціверджаныні далёкія ад праўды, бо ня толькі развязвіцьцё творчае думкі, а наагул увесь тэхнічны ѹ гаспадарскі прагрэс у Расеі цягнеца на дзесяткі гадоў аддаўдзя супраць іншых краёў Усходняе Эўропы. Расейцы прамоўчаваюць, што вялізарная частка творчага прагрэсу была запачаткована на іхнай бацькаўшчыне чужынцамі: Беларусамі, Немцамі, Французамі, Галандцамі ды іншымі. Вось вязанка фактаў на паруцанье:

★ Законнасць і праўніцтва ѹ Маскоўшчыне, а пасля ѹ Расейской Імпэрыі ѹ вялікай меры грунтавалася на беларускім праве, пераважна на Статуте Вялікага Княства Літоўскага

**КОРПУС МІРУ ПРАХОДЗІЦЬ
ВЫШКАЛЕНЬНЕ**

Корпус Міру, прапанаваны презыдэнтам Кэнэды ѹ часе перадвыбарнай кампаніі 1960 г., ужо зацверджаны Кангрэсам ЗША ѹ рыхтуеца да сваіх заданьняў.

У межах гэтае арганізацыі амэрыканская моладзь (а таксама ѹ зацікаўленыя старэйшыя грамадзяне) добраахвотна бяруцца памагчы бедным і мала-разьвітым краём сьвету паставіць на ногі гаспадарку ѹ народную асьвету.

На сяньняшні дзень 440 кандыдатаў у Корпус Міру праходзіць адмысловавае вышкаленьне. З гэтага найбольшая група — 153 асобы, зьбіраеца вучыць прыродныя навукі ѹ пачатковых і сярэдніх школах Філіпінаў. Іншая група едзе ѹ Колёмбію будаваць

(Беларусі).

★ Развязвіцьцё агранамічнае навукі Расейскай Імпэрыі бярэ пачатак з Горы-Гарэцкай Акадэміі ды сельскагаспадарскае школы ѹ Марынай Горцы на Беларусі. Дарэчы, дасылдніцкія сельскагаспадарскія палі ѹ Горы-Горках — першыя ѹ Усходняй Эўропе.

★ Ткацтва, як гарадзкое рамяство, на Беларусі пачало развязвівацца блізу на 180 гадоў раней, чымся ѹ Расеі.

★ Шкло на Беларусі пачалі вырабляць на колькі стагодзьдзяў раней, чымся ѹ Расеі, прытым шкло вельмі высокое якасці.

★ Блізу на паўстагодзьдзя раней на Беларусі пачалі вырабляць паперу.

★ Друк у Москву прынеслы Беларусы, і першыя кнігі ѹ Маскоўшчыне пачалі друкавацца на трох чверці стагодзьдзя пазней, чымся ѹ нас на бацькаўшчыне.

школы, дарогі ѹ студні. Каля сотні хлапцоў і дзяўчат будуць выкладаць на гімназіях афрыканскіх гаспадарстваў Нігерыі й Ганы. 43 хлапцы — каморнікі, будаўляныя інжынеры й геалёгі паедуць будаваць дарогі ѹ Танганіцы. Іншыя рыхтуюцца навучыць Індыйнаў гаспадарства Чылі лепшых способаў сельскага гаспадаркі, здаровага харчаванья, гігіені й апекі над дзецьмі.

Усе кандыдаты грунтоўна знаёміца з культурай, гісторыяй, мовай ды звычаямі краёў, у якіх маюць правесці два гады службы ѹ Корпусе Міру. Хлапцы, што зьбіраюцца ехаць у Колёмбію, вучыцца гуляць у папулярны тамака „эўрапейскі” футболь і ездзіць конна. Будучыя будаўнікі дарогаў у дзікай і няпрыступной Танганіцы праходзяць інтэнсыўнае фізычнае загартаванье.

Лісты да Рэдакцыі**Паважаныя сябры!**

У вапошнім дадатку да „Беларускае Моладзі” правільна зазначаеце, што жыхары Усходняе Беларусі шмат дзе яшчэ нядаўна звалі сябе Ліцьвінамі. Дазвольце мне дапоўніць гэтую зацемку сваім асабістым успамінам:

Памяць аб Ліцьве жыве ѹ народзе.

Стары назоў нашае Бацькаўшчыны: Літва, не памёр, а жыве сярод нашага народу. У 1940 годзе, вызваліўшыся з канцэнтрацыйных лагераў, я пасяліўся ѹ сяле Кульнева, на захад ад Бранска. Гэты раён належала да РСФСР і таму мне дазволілі тут жыць, а ехаць на Беларусь забаранілі. Мова ѹ гэтym раёне мешаная, бэльш усё-ж такі пераважае беларускасць.

Непадалёку ад гэтага сяла Кульнева разбудаваўся рабочы пасёлак. Жыхары пасёлку працавалі ѹ розных мясцох па найму і ѹ калгас ня ўваходзілі.

Адночы з гаспадаром мае кватары я пайшоў у лазню. Калі мы праходзілі міма пасёлка, дык пачулі йгру на гармоніцы й съпевы. Мой гаспадар, паглядзеўшы на мяне, сказаў: „Гэта ня нашыя людзі, гэта рускія сюды панаехалі”. Мяне гэта зьдзівіла й я пальтаўся: ..А хто-ж вы?”

— Ды бачыце, мы запісаныя рускімі, а калі праўду сказаць, дык мы ня рускія. Тут-же некалі была Літва й мы належалі да Літвы, значыць мы Ліцьвіны, але так яно ўжо пайшло і з нас роўняць рускіх”.

Я. К.

” . . . Я вельмі здаволены дадаткам „Літва — стары назоў Беларусі” у ангельскай мове. Калі маецце больш гэтых лісткоў, прышлеце мне, сколькі можаце. Шлю Вам 1 дал.”

Т. Сайка — Минэаполіс, ЗША.

” . . . добра, што Вы зъмісьцілі артыкул аб Ліцьве — маю на ўвазе дадатак да „БМ”. На мой пагляд, трэба было-б малодшаму пакаленьню пачаць інтэнсыўна праагаваць назоў Літва, бо гэты назоў у народзе жыве. Між іншым, недалёка мае вёскі, пару кілё-мэтраў ад возера Лісна, у Асьвейшчыне, ёсьць гара *Літоўка* . . . ”

P. K. — Тэксас, ЗША.

Ад рэдакцыі: Гэты дадатак быў таксама поўнасцю перадрукаваны у „Беларускай Акадэміі Багаведы” зь верасня 1961 г.

Н о в ы я В ы д а н ь и

East European Cookbook, by Mary Stankevich, Chairman of the Byelorussian-American Women's Society.

New York, 1961. 33 pages.

“ . . . to this second generation of Byelorussian immigrants, I dedicate this little book.

... for the wives of Americans of Byelorussian descent . . . ”

Вялікалітоўская (Беларуская) Кухарка. — Выдала М. Станкевічыха, Нью Ёрк, 1959.

„ . . . Дык шануйма сваю старадаўную ежу, варэма яе і будзем гаварыць, як той жанаты сын, каторы прыйшоў у госьці да маткі і сказаў: — Чужая ежа то пячэць, то нудзе, а Твоя ежа, мама, як раз”.

Беларуская Думка — № 2, Грамадзка - палітычны і літаратурна-мастацкі часапіс.

Съвет — № 4(23),

У в а г а !

У в а г а !

Ужо выйшаў *КАТАЛЁГ* кніжнага кіёску ЗБМА ў Нью Ёрку. Каталёг можна атрымаць, пішучы на адрыс кіёску ЗБМА:

Byelorussian Youth Association
(Kiosk ZBMA)

401 Atlantic Ave., Brooklyn 17, N. Y.

Рэдкалегія: В. Кіпель, Ю. Станкевіч, В. Станкевіч (гал. кір. ЗБМА) Я. Запруднік.

Карэспандэнты: Ул. Дунец, Н. Жызынеўскі.

Адміністратар: Ю. Станкевіч.

Тэхнічны рэдактар: В. Мельяновіч.
